

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ahmet Vehbi BAKIRLIOĞLU

Manisa Milletvekili

Türkiye, dünya kuru üzüm üretiminde ve ihracatında önde gelen ülkelerden biridir. Özellikle Manisa ve Ege Bölgesi'nde binlerce üretici ailesinin geçim kaynağı olan kuru üzüm, ülkemiz açısından stratejik tarımsal ürünlerden biridir.

Yeni sezon kuru üzüm hasadının başladığı ve üreticinin yüksek girdi maliyetleri altında ürününü satmakta zorlandığı bir dönemde, yurt dışından "hayvan yemi" amacıyla kuru üzüm getirildiğine ilişkin iddialar kamuoyuna yansımıştır.

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre yalnızca Özbekistan'dan yaklaşık 20 bin ton kuru üzümün tonunun 45 TL civarında bir bedelle "hayvan yemi" amacıyla Türkiye'ye getirildiği iddia edilmektedir. Ancak söz konusu ürünlerin tamamının hayvan yemi olarak kullanılıp kullanılmadığı, hangi firmalar tarafından ithal edildiği, hangi işletmelere teslim edildiği ve fiilen hangi alanlarda kullanıldığı konusunda kamuoyunda ciddi soru işaretleri bulunmaktadır.

Özellikle "hayvan yemi" amacıyla ithal edilen bazı kuru üzümün sirke, pekmez ve alkol sanayisinde kullanıldığına yönelik iddiaların açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. İthal edilen ürünlerin gıda üretiminde kullanılması ihtimali söz konusu ise, bu ürünlerin gıda güvenliği açısından taşıdığı risklerin, pestisit ve diğer kalıntı kontrollerinin kamuoyuyla paylaşılması büyük önem taşımaktadır. Diğer taraftan, üreticinin kendi ürününü maliyetinin altında satmak zorunda kaldığı bir dönemde, düşük fiyatlı ithal kuru üzümün iç piyasaya girmesinin üretici fiyatları üzerindeki etkisinin de ortaya konulması gerekmektedir.

Buna göre;

1. 2025 ve 2026 yıllarında Türkiye'ye "hayvan yemi" amacıyla ne kadar kuru üzüm ithal edilmiştir? Yıllar, ülkeler ve miktarlar itibarıyla ithalat verileri nedir?
2. 2026 yılında Özbekistan'dan yaklaşık 20 bin ton kuru üzümün 45 TL/kg civarında bir bedelle ithal edildiği yönündeki iddia doğru mudur? Doğruysa bu ithalat hangi firmalar tarafından gerçekleştirilmiştir?
3. "Hayvan yemi" amacıyla ithal edilen kuru üzümün hangi firmalara, yem fabrikalarına, gıda işletmelerine veya diğer sanayi kuruluşlarına teslim edildiği Bakanlığınız tarafından takip edilmekte midir?

4. Hayvan yemi amacıyla ithal edilen kuru üzümün fiilen hayvan yemi olarak kullanılıp kullanılmadığını tespit etmeye yönelik bir denetim mekanizması bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa 2025 ve 2026 yıllarında kaç denetim gerçekleştirilmiştir?
5. Söz konusu ithal ürünlerin sirke, pekmez, şıra, gıda veya alkol sanayisinde kullanılıp kullanılmadığı Bakanlığınız tarafından denetlenmekte midir?
6. 2025 ve 2026 yıllarında “hayvan yemi” amacıyla ithal edilen kuru üzümlerden numune alınmış mıdır? Alındıysa kaç numunede pestisit, mikotoksin, ağır metal, aflatoksin veya mevzuata aykırı başka bir kalıntı tespit edilmiştir?
7. “Hayvan yemi” olarak beyan edilerek ithal edilen kuru üzümlerin daha sonra gıda sektörüne yönlendirilmesini engelleyen izleme ve denetim sistemi nasıl işlemektedir?
8. 2025 ve 2026 yıllarında kuru üzüm ithalatı gerçekleştiren firmaların isimleri, ithalat miktarları, ithalat ülkeleri ve ürünlerin kullanım amacı Bakanlığınız kayıtlarında mevcut mudur? Bu bilgilerin kamuoyuna açıklanması planlanmakta mıdır?
9. İthal edilen kuru üzümlerin gümrükte ve sonrasında hangi kurumlar tarafından, hangi kriterlere göre denetlendiği konusunda kamuoyuna bilgi verilecek midir?
10. “Hayvan yemi” amacıyla ithal edildiği beyan edilen kuru üzümlerin beyan edilen kullanım amacı dışında kullanıldığının tespit edilmesi halinde hangi idari ve cezai yaptırımlar uygulanmaktadır? 2025 ve 2026 yıllarında bu kapsamda uygulanan yaptırım sayısı kaçtır?
11. Bakanlığınız ile Ticaret Bakanlığı arasında, kuru üzüm ithalatının miktarı, kullanım amacı, ithalatçı firmalar ve ürünlerin nihai kullanım noktalarının izlenmesine yönelik ortak bir denetim mekanizması bulunmakta mıdır?